

Nr 462.

Av herr **Ericson** i Boxholm m. fl., i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition, nr 149, angående hjälp-
åtgärder åt vissa egnahemslåntagare.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 149, angående hjälpåtgärder för vissa egnahemslåntagare, föreslås, dels utlämnandet av stödlån, efter vissa normerande grunder, till såväl jordbruks- som bostadslåntagare, dels en räntesänkning för två år av egnahemslån för jordbrukslägenheter. Däremot anser Kungl. Maj:t, att några lättnader i lånevillkoren till innehavare av bostadslån icke är av behovet påkallat.

Kungl. Maj:t har i sitt förslag beträffande egnahemslånevillkoren ej velat frångå de regler, som i detta avseende antogs av 1927 års riksdag, utan i stället föreslagit en tillfällig lättnad beträffande lånevillkoren för jordbruk i så måtto, att räntan nedsättes för åren 1932 och 1933 till 3.7 % å lån, varför amorteringsskyldighet ej föreligger, och till 3.3 % å den stående del, varför amorteringsskyldighet föreligger. Denna tillfälliga åtgärd innebär givetvis en viss lättnad under de år ränteminskningen avser — sålunda skulle den låntagare, som har ett amorteringsfritt lån å 6,000 kronor, få en räntelättnad av 18 kronor per år — men det innebär ingen lättnad för framtiden.

Sedan år 1927 har åtskilligt inträffat, som motiverar ett frångående av de då fastställda lånevillkorens bestämmelser. Krisen och depressionen har blivit allt mer elakartad och tryckande, vilket också gett riksdagen anledning till att företaga utredning om hjälpåtgärder för bland annat även egnahemslåntagarna. De utredningsmän som haft hand om denna utredning framhålla i sitt betänkande, att när det gäller egnahemslåneverksamheten, vilken är avsedd att varaktigt bestå, får man icke räkna med andra förhållanden än sådana, som kunna antagas bli konstanta under någon längre tid. De komma sålunda till det resultatet, att den låga ränta, som sedan åtskilliga år varit rådande på den allmänna penningmarknaden, måste anses motivera en sänkning av de högsta räntesatserna å egnahemslånen. De framhålla dessliques att det synes önskligt, att räntan å egnahemslånen, för att betona egnahemslåneverksamhetens sociala karaktär, hålles på en lägre nivå än det i den allmänna penningmarknaden gällande diskontot.

I anslutning härtill föreslås utredningsmännen att räntesatserna å lån, beviljade efter ingången av år 1920 och därefter, sättas så, att ränta utgår å jordbrukslån under hela lånetiden efter 3.6 % samt å bostadslån under den amorteringsfria tiden såsom hittills efter 4 % och under amorterings-

tiden efter 4.5 %. Tillika föreslå utredningsmännen, att giltigheten av de sålunda föreslagna räntesatserna icke böra till tiden begränsas. Ehuru ej heller detta förslag kan bringa verklig hjälp, skulle dock riksdagen, genom ett bifall till detsamma, bättre bispringa den stora medborgargrupp som det här gäller, än den tillfälliga räntelindring som Kungl. Maj:t föreslår.

Enligt vad departementschefen framhållit skulle ej ens behov av en tillfällig räntesänkning förefinnas för bostadslåntagare. Detta vederlägges emellertid ej allenast genom ett iakttagande av den förevarande och sedan flera år tillbaka befintliga kris och stagnation på snart sagt alla industriella områden, utan även genom de sakkunnigas utredning, därvid ett flertal egnahemsnämnder framhållit behovet av räntesänkning även på bostadslån, under häntydan till bland annat starkt minskade arbetstillfällen på olika områden.

Bostadsegnahemmen innehavas ju i allmänhet av arbetare, vars hela utkomst och möjligheter att kunna nöjaktigt fullgöra sina åligganden i olika avseenden är beroende av deras inkomstförhållanden. Såsom omständigheterna varit och äro på det industriella livets område, ha ju de flesta arbetarna fått vidkännas löneminskning, inskränkt arbetstid, permittering på längre eller kortare tid, för att icke tala om alla de fall då det industriella krisläget berövat arbetarna, även de som inneha bostadsegnahem, såväl arbete som inkomst. Den förefintliga arbetslösheten talar sitt tydliga språk om depressionens verkningar även för de befolkningsgrupper som inneha egnahemslån för bostadsändamål. Kommer härtill att de som byggt sina egnahem efter år 1919 fått vidkännas avsevärt högre byggnadskostnader och ha följaktligen större lån att förränta och amortera efter högre räntesatser än de som erhöilo lån före år 1919.

Beträffande stödlån åt vissa egnahemslåntagare har egnahemsutredningen med stöd av från låneförmedlarna inhämtade uppgifter och sedan hänsyn tagits till det statsfinansiella läget funnit, att medelsbehovet för hjälp åt de mest trängande fallen torde kunna begränsas till 1,100,000 kronor, vilket belopp i den kungl. propositionen nedsatts till 550,000 kronor.

Om anslaget begränsas i sådan utsträckning som skett i den kungl. propositionen torde, såsom statskontoret anför, någon verklig lättnad för egnahemsrörelsen knappast kunna beredas och ändamålet med denna form av hjälpåtgärder sannolikt i stor utsträckning förfelas.

Med stöd av ovanstående få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen beslutar företaga sådan förändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 149

1) att räntan å egnahemslån, som för år 1920 eller senare är beviljats eller beviljas, nedsättes till 3.6 % för jordbrukslån under hela lånetiden samt å bostadslån under den amorteringsfria tiden som hittills efter 4 % och under amorteringstiden efter 4.5 %,

2) att för utlämnande i huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag av stödlån åt egnahemslåntagare för

budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av
1,100,000 kronor.

Stockholm den 8 mars 1932.

F. O. Ericson,
Boxholm.

Allan Andersson.

J. V. Mårtensson.

J. A. Persson,
Tidaholm.

Herman Norling.

Anders Hansson,
Trollhättan.

Gustaf Karlsson.

Elof Hällgren.
